

занапред. Или казано иначе, манастирското съкровище е субститут на манастира и неговата сакралност. Мотивация за това е съдържанието на съкровището - най-важното за тази сакралност - камбаната, църковната утвар, книгите. Често и „иконата“, или чудотворна икона, която е пренесена в друг манастир или е причина за изграждане на нов.

И тук, без да съм категоричен, че е възможно, ми се иска и във връзка със съотносимостта между сакралните топоси и обреда, да предложи, макар и по-скоро във въображаем план, визия за наподобяваща обредност ситуация, битуваща в преданията. В много голяма степен жизнеността на топоса Манастиря се дължи на битуващото във фолклорната история знание за скрито манастирско съкровище. То е скривано от игумена заради заплахата от разсипване на манастира. И е ненамираемо. Скривано е, освен в зазидана пещера, под манастирската порта в манастирската камбана със златния ключ на манастира. И почти винаги с послание за построяване на нов (или възстановяване на същия) манастир.¹ Налице са няколко момента, които моделират предложената вероятна хипотеза. Първо - самият акт на скриване. По своята същност, заради обстоятелствата довели до това, той не е самоцелно деяние на скриване на богатство. По-скоро е акт на опазване на нещо много важно, продуциращо бъдеще - възможно приближение до обреда. Второ приближение - извършителят е висок персонаж в християнската обредност - игумен. Трето - съдържанието - съкровището се състои от предмети - църковни книги, утвар и понякога злато - изцяло съотносими с тази обредност, или по-точно, семантично са натоварени изцяло от нея. И накрая - посланието - възсъздаване на манастира. То е обвързано и с мястото на скриване - под манастирската порта - границата между две пространства, вход към сакралното - ясна и категорична визия относно утвърждаването на жизнеността на топоса Манастир.

В същия контекст може да се разглеждат и царските